

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דרף היומי"

מתוך "דרך ישרה" מסכת נדה

דפים נב - נה, פרשת וישב תשי"ב

דרך ישרה תמצית הדרף

דרף נב-נד

שתי שערות. *חששות רואה כתם. *רואה ומפסיקה בשוה.

1. תינוק ותינוקת שהביאו שתי שערות חייבים בכל המצוות, ודיני שתי שערות 1. קטנה יכולה למאן עד שתביא שתי שערות, לר"י עד שירבה השחור בשתי שערות גדולות, לרבי יוסי עד שתקיף העטרה, ולבן שלקות עד שתכלכל. 2. נבעלה אחר שהביאה שתי שערות, לר"י ש ממאנת דלא נעשית בכך לאשתו והוי כדין קידושי טעות שממאנת אפילו שבנה מורכב על כתיפה, וכן היה מעשה בבתו של ר"י, ולהלכה אינה ממאנת אם נבעלה אחר שהביאה ב' שערות. 3. לרב חלבו צריך שיהיה בעיקרן גומות ורב מלכיו קאמר דסגי בגומות בלי שערות, ולא נכתב שצריך גומות כיון דמהני שתי שערות בגומא אחת דרק בראש כל שעה יש לה גומא בפ"ע. 4. שתי שערות לרבנן דווקא במקום אחד ולר"י אפילו בשתי מקומות. 5. שתי שערות בפרה ובנגעים ובכל מקום לר"י כדי לכופ ראשן לעיקרן לר"י כדי לקרוץ בצפורן ולר"ע כדי שינטלו בזוג, והלכה כדברי כולן להחמיר.

1. החששות ברואה כתם. החשש משום זוב בכתמים, לר"י בלבשה חלוק אחד וראתה עליו כתם גדול כשיעור ג' גריסין, אלא חיישינן דאיכא דם מאכולת. ולר"י בן אנטיגנוס רק אם ראתה בג' חלוקות הבדוקים והוי ספק ומביאה קרבן זיבה ואינו נאכל. 2. הרואה כתם כשתי גריסין ועוד אם לא בדקה כלל חיישינן שראתה בשתי ביה"ש והויא זבה, אם בדקה בביה"ש דר"י ורבי יוסי ודאי אינה חוששת, ובבדקה רק ביה"ש דרבי יהודה אליבא דר"י בן אגרא לליק ספיקא וחוששת ולליב אינה חוששת ונחלקו האם ביה"ש דרבי יוסי מובלע בשל ר"י או בא אחריו. 3. הרואה כתם לרבי מטמאת עצמה וקדשים למפרע, ולר"י בן אלעזר אינה מטמאה כדי שלא יהיה כתמה חמור מראייתה. 4. ראתה כתם ואח"כ ראתה דם תולה כתמה בראייתה, לרבי בתוך מעת לעת ולרשב"א יומו, ואמרינן דלענין טומאה רבי מתקנה ולענין זיבה רשב"א מתקנה. 5. תולה כתמה בראייתה מעת לעת, לר"ל דווקא אם בדקה בביה"ש של שביעי לכתמה ולרבי יוחנן אף שלא בדקה, ושמעין דכתמים צריכים הפסק טהרה.

הרואה ביה"ש בסוף ימי נדה וזיבה וימי טוהר הוא טועה ומפרשינן את דין הפקחות שימי טומאתן וטהרתן שוה, והכלל ששבעה ימים נדה ואף אם ראתה בכולן ופסקה טובלת ומותרת, ואח"כ י"א ימי זיבה ואם ראתה בהם יום או יומים שומרת יום וטובלת ומותרת ואם ראתה ג' ימים צריכה שבעה נקיים ולאחר י"א יום כאשר רואה מתחילים שוב שבעת ימי נדה, ובכל המקרים מתחילים ביום הראשון של שבעת ימי הנדה. והמקרים 1. יום טמא ויום טהור משמשת שמיני ולילו ותשיעי טמא וסופרת עשירי וטהורה בלילו וכן בליל שלאחר י"ב י"ד

ט"ז וי"ח, ואם ראתה מהלילה אסורה בהם. 2. יומים טמא ויומים טהור, משמשת שמיני ורואה בטי' ויי' וסופרת י"א ומותרת ביי"ב וטי"ז ועשרים, ויי"ט אסור דגרגרן אסור או דעשירי צריך שימור. 3. שלשה ימים משמש רק יומיים י"א ויי"ב ואח"כ אסורה לעולם, כיון שנהייתה זבה גדולה וצריכה שבעה נקיים ואין לה. 4. ארבעה ימים, משמשת רק בשמיני ואסורה לעולם. 5. חמשה ימים, משמשת ג' ימים ח' ט' י' ואסורה לעולם. 6. ששה ימים, משמשת ה' ימים ח' עד י"ב ואסורה לעולם. 7. שבעה ימים, משמשת ח' עד י"ד ואח"כ רואה שבעה וסופרת שבעה שוב שבעה ימי נדה וסה"כ מותרת שבעה ימים בכל כ"ח יום. 8. שמונה ימים, סופרת ח' ומותרת ט' עד ט"ז, ואח"כ יומים זיבה וז' ימי נדה ומותרת ז', ורואה ד' בימי זיבה וד' בימי נדה ומשלימה ימי נדה וסופרת שבעה ומותרת יום אחד, ושוב רואה ומתחילים ימי נדותה סה"כ משמשת ט"ו ימים מתוך מ"ח וימי נדתה שלא רואה בהם עולין לספירת זיבתה. 9. תשעה ימים, מונה עשירי ומותרת שמונה ימים י"א עד י"ח וחוזרת לימי נדתה. 10. עשרה ימים ומעלה ימי שימושה כימי זיבתה, שרואה ג' בימי זיבה ומונה שבעה נקיים ושאר הימים לתשמיש עד שתראה ואז יתחילו ימי הנדה.

הדרן עלך פרק ששי דנדה!

דף נה

טומאה לח ויבש. *טומאה בגוף המת. *משקין של זב.

1. הטומאה לח ויבש ומנין 1. דם הנדה מטמא לח שנאמר והדוה בנדתה, וכן יבש שנאמר יהיה, ואינו עושה משכב ומושב שנאמר אשר היא יושבת עליו, ולא מטמא באבן מסמא שנאמר והנושא אותם. 2. בשר המת מטמא לח וכן יבש לר"ל שנאמר לכל טומאתו ולרבי יוחנן אדם דומיא דעצם וא"ב שנפרך ולכו"ע אם נעשה כקמח טהור. ולרבי יוסי אם לא יכול להשרות ולחזור לכמות שהיה טהור מלטמא בכזית ומטמא טומאת רקב. 3. המטמאין רק לחין: הזוב עצמו טמא כמו הזב במגע ובמשא לטמא אדם לטמא בגדים שנאמר והזב את זובו, ואיצטריך זובו טמא דלא נילף משעיר המשתלח שגורם טומאה לאחרים והוא בעצמו טהור. 4. הרוק שנאמר וכי ירוק, ונאמר בטהור וילפינן שצריך לגעת בו ומטמא במשא ובמשא, בשרו דמטמא רק לח. 5. כיחו וניעו ומי האף שנאמר וכי ירוק, ומי האף לרב בנגרין דרך הפה דאיכא צחצוחי הרוק ולרבי יוחנן אפילו דרך החוטם דקסבר הוי מעין. 6. שרץ שנאמר במותם שיהא כעין מיתה, ושרץ שיבש או נשרף ושלדו קיימת אם הוא של מטמא אף יבש. 7. נבילה שנאמר וכי ימות שיהא כעין מיתה. 8. שכבת זרע דבעינן ראוי להזרע, ובכולן אם יכולים להשרות ולחזור לכמות שהן מטמאין אף יבשים, והשריה בפושרין ופליגי אם צריך שיהיו פושרין בכל המעת לעת.

כל שבמת טמא חוץ מן השינים והשיער והצפורן, וההגדרה דבעינן כמו עצם שנברא עמו ואין גזעו מחליף. והקושיות 1. עור גזעו מחליף שהרי גלודה ר"מ מכשיר וחכמים פוסלים משום דשליט בה אוירא ומתה ואמאי עור האדם מטמא כבשרו, ותירץ דמדאורייתא טהור וגזרו טומאה כדי שלא יעשה מזה שטיחים. 2. ללי"ב אין גזעו מחליף ור"מ מכשיר כיון שהבשר מתקשה ומדוע לעולא עור טהור מדאורייתא, ותירץ דקאי על עיבד עור אדם טמא. 3. בשר טמא ואין גזעו מחליף כיון שמקומו נעשה צלקת.

משקין של הזב דינם ומנין 1. זיעה ליחה סרוחה וריעי טהורין מכולם. 2. איכא טומאת משקין: דמעת עינו, ותשקמו בדמעות שליש, ולפי רב לא נכתב במשנה כיון שרק הארס יוצא מהעין דרך הפה ולא הדמעה עצמה. 3. דם מכתו, ודם חללים ישתה ומה לי קטליה פלגא. 4. חלב אשה, ותפתח את נאד החלב ותשקהו. 5. מימי רגליו מטמאין טומאה חמורה כמו זובו שנאמר וזאת, וא"א ללמוד מרוק שבא ממקום טהרה ק"ו למימי רגליו שבאים ממקום טומאה, דדם הבא מפי האמה יוכיח. 6. דם היוצא מפיו ומפי האמה טהור דנתמעט מזובו

טמא הוא, ואין למעט מי רגלים דבעינן מתעגל ויוצא וחוזר ונבלע דומיא דרוק, משא"כ דם מפי האמה וחלב האשה, ואין ללמוד מזובו כיון שגורם טומאה לאחרים.

דף נו

טומאה למפרע. *מקום מציאת הכתמים. *נאמנות כותים.

1. הטומאה למפרע 1. שרץ שנמצא במבוי מטמא למפרע עד שעת בדיקה או כבוד, ובעי האם בשעת כיבוד חזקתו שנבדק או שהתכבד ונפ"מ שאמר שכיבד ולא בדק או שנמצא בגומא ומטמא לח ויבש ולר"ש לח רק עד שעה שיכול לחזור ולהיות לח. 2. כתם מטמא למפרע עד שעת בדיקה או כיבוס ובעי כנ"ל שחזקתם בודקין בשעת הכיבוד והכיבוס, וכתם לח לכו"ע מטמא למפרע דדלמא התייבש ונפלו עליו מים.

2. דיני הכתמים לפי מקום מציאתן 1. רקם לת"ק הוה גויים וטהור ולר"י טמא כיון שהם גרים וטועים. 2. מבין הגויים טהור ואפילו מתרמוד וי"א דאין מקבלים גרים מהן. 3. מבין ישראל ומבין הכותים טמא כיון שהם גרי אמת. 4. הנמצאים בערי ישראל טהורים כיון שלא נחשדו על כתמיהן ומצניעים, מלבד בחדרים ובסביבות בית הטומאות. 5. הנמצאים בערי כותים, פליגי האם טמא או שמצניעים.

נאמנות כותים ומ"ט 1. כותים אינם קוברים את הנפלים שנאמר לא תשיג גבול רעך בנחלתך ודרשי שאין גבול למי שאין נחלה, ונאמנים לומר שקברו או לא קברו דהוי דאורייתא, ואף דלית להו לפני עור איירי שעמד שם כהן ואוכל תרומה, וקמ"ל דבקיאי ביצירה. 2. נאמנים לומר על בהמה שכבר ביכרה, ואיירי בגוזז ועובד וקמ"ל דבקיאי בטינוף. 3. על מידי דרבנן אינם נאמנים, והיינו סככות אילן המיסך על הארץ ליד קברות, פרעות באבנים הבולטות מן הגדר, ובית הפרס שדה שנחרש בה קבר מלא מענה מאה בית ארבעת סאין, אבל נאמן במהלך ובה בכולה ולא חיישינן דרצועה נפקא מהשדה ותולה שהטומאה שם. 4. בתחומין ויין נסך לא נאמנים.

הדרן עלך פרק שביעי דנדה!

דף נז - נח

מקום הכתם. *ראיה בלא הרגשה. *תלית כתם וכגריס.

1. מקום מציאת הכתם 1. על בשרה, כנגד בית התורפה טמאה ואם לאו טהורה. 2. על עקבה טמא, שעשוי לגעת. 3. על ראש גודלה טמא דמתרמי תחת אותו מקום כאשר פוסעת, ואין לומר משום שנוגע בעקבה משום דאין מחזיקין טומאה ממקום למקום ולכן דם על כתיפה טהור אבל בקשרי אצבעותיה טמאה שמא נגעו בעצמם. 4. על שוקה ופרסותיה מבפנים עד מקום חבק טמאה ומבחוץ וכן אחורי השוק טהורה. 5. בעי בראתה כשיר, כשורה, טיפין טיפין, או לרואה יריכה, ומייתי דספק על בשרה טמא ודחי דעשוי כרצועה. 6. דם שנמצא על השתי אמרינן שתלך שוב ובדקו דשונין לחומרא. 7. ראתה על חלוקה מן החגור ולמטה טמאה ולמעלה טהורה, בית יד אם מגיע כנגד בית התורפה טמאה, ואם פושטתו ומתכסה בו טמאה היכן שנמצא. 8. ארוכה שלבשה חלוקה של קצרה אם מגיע רק לקצרה הארוכה טהורה, ואם בדקה חלוקה והשאילה ונמאת כתם היא טהורה וחברתה טמאה.

הרואה דם בלא הרגשה טהורה שנאמר בבשרה, והשמועות 1. האשה שעשתה צרכיה וראתה דם לר"מ עומדת טמאה ויושבת טהורה, דאמרינן שהרגישה וחושבת שזו הרגשת מי רגלים. 2. עד תחת הכר ונמצא בו דם משוך טמא, חושבת שזהו הרגשת עד ולכן רק כתם עגול טהור. 3. נמצא דם על העד שלו טמאין וחייבים בקרבן, סברה שזהו הרגשת שמש. 4. הספיקות על בשרה טמא על חלוקה טהור ובמגעות והיסטות הלך אחרי הרוב,

מפרשינן שאם רוב ראיותיה בהרגשה אמרינן שהרגישה ולא אדעתה, והספק בבשרה ובחלוקה איירי מחגור ולמטה ועברה בשוק של טבחים או מחגור ולמעלה וכגון שהתהפכה. 5. על בשרה כנגד בית התורפה טמאה אף שלא הרגישה, אמרינן דשמואל מודה שטמאה מדרבנן ונקט קרקע נבדקת שפיר, או כרבי נחמיה שכל דבר שאינו מקבל טומאה לא מקבל כתמים ולכן נקט קרקע שאינה מק"ט.

תליית כתם 1. תולה בכל דבר כגון שחטה בהמה או נתעסקה בכתמים, ודווקא ספק ניתז אבל ספק עברה טמאה. 2. במאכולת לרשב"ג דווקא אם הרגה ולדבריו אין קץ כיון שבכל מטה יש דם מאכולת, ולחכמים אפילו לא הרגה תולה בפשפש עד כתורמוס ולדבריהם אין סוף, ונראין דברי ר"ח בן אנטיגנוס שתולה עד כגריס של פול. 3. אין חוששין לכתמים בעיר שיש בה חזירים או הרבה טבחים ואשפות. 4. לל"ק נמצא עליה מין אחת תולה כמה מינים אבל נתעסקה באדום א"א לתלות עליו שחור, ולל"ב רבא קאמר נתעסקה ואיירי בתרנגולת שיש בה כמה מיני דם. 5. ר"ע תלה במכה שיכולה להוציא דם, ואמרינן שחכמים אמרו דיני כתמים להחמיר על ד"ת וכתמים עצמן דרבנן ואזלינן לקולא. 6. עד הנתון תחת הכר ונמצא עליו דם עגול טהור ומשוך טמא וכן הלכה וחכמים פליגי.

דיני כגריס בכתמים 1. כגריס בדיוק לר"ה אינה תולה ולר"ח תולה, ופליגי דעד בכלל או לר"ה אזלינן לחומרא ולר"ח חכמים אמרו להקל. 2. נמצא גריס ועוד ורצופה בו מאכולת, לרבי חנינא טמאה דאין לתלות ביותר מכגריס, ולרבי ינאי טהורה כיון דמוכחא מילתא דאיכא דם מאכולת ונשאר כגריס דבעלמא תולין. 3. נתעסקה בכגריס ונמצא כגריס ועוד, תיבעי לר"ח כיון דנתעסקה תליא או לרבי ינאי כיון דלא רצופה מאכולת אין לתלות, ומייתינתעסקה במועט אינה תולה מרובה ודחי דלמא שנתעסקה בכגריס ונמצאו שני גריסין ועוד, וקמ"ל דאין לטהרה ע"י תליה שהיו שני כתמים והגריס באמצען.

הדרן עלך פרק שמיני דנדה!

שאלות לחזרה ושינון

דף נו

א. הטומאה למפרע (2)

ב. דיני הכתמים לפי מקום מציאתן (5)

ג. נאמנות כותים והיכן לא ומ"ט (4)

הדרן!

פרק שמיני- הרואה כתם

דף נז- נח

א. מקום מציאת הכתם (8)

ב. טומאה בהרגשה ומנין (5)

ג. תליית כתם (6)

ד. דיני כגריס בכתמים (3)

דף נב- נד

א. דיני הבאת שתי שערות (5)

ב. החששות ברואה כתם (4)

ג. כללא בנדה וזיבה ודין הרואה ומפסקת מנין ימים

זאה (10)

הדרן!

פרק שביעי- דם הנדה

דף נה

א. טומאה לח ויבש ומנין (8)

ב. על מה חל טומאה במת והקושיות (3)

ג. משקין של הזב דינם ומנין (6)

הושלמה סדרת "דרך ישרה" על כל הש"ס! יצאו לאור בס"ד מסכתות:

📖 **ברכות** עם מהורדין בפיך.

📖 **שבת** מהדורה חדשה.

📖 **עירובין**

📖 **פסחים**

📖 **שקלים ר"ה**

📖 **יומא**

📖 **סוכה**

📖 **ביצה תענית**

📖 **מגילה-פורים** עם מדרש,

תוספתא, ותמצית מחיר יין לרמ"א

📖 **מו"ק חגיגה**

📖 **יבמות**

📖 **כתובות**

📖 **נדרים**

📖 **נזיר סוטה**

📖 **גיטין**

📖 **קידושין** - עם תורתך שעשועי,

סימוני הדף, ותוספתא

📖 **בבא קמא**

📖 **בבא מציעא**

📖 **בבא בתרא א-ב**

📖 **סנהדרין א-ב** עם "יש סדר

לגמרא" ותמצית כל המסכתא.

📖 **מכות שבועות**

📖 **עבודה זרה הוריות**

מהורדין בפיך

📖 **זבחים**

📖 **מנחות**

📖 **חולין**

📖 **בכורות** עם הקדמות ומושגים

📖 **ערכין-תמורה**

📖 **כריתות-מעילה**

📖 **נדה**

ניתן להשיג: בטל' 054-8479220, ת.ד. 5053 בני ברק, yesodot100@gmail.com מחיר: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל

השיטות של מוני תרי"ג המצוות.

בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות,

לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.

עתים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל

יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.

שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.

קיצור חודים מנוקד ומסודר.

קיצור אלשין רות

קיצור אלשין אסתר

קיצור אלשין איכה

בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.

באהבת תשגה תמיד - שיחות

באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון

רבי בונים שרייבר שליט"א.

איזוהי דרך ישרה - כיצד ללמוד

לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.

הקדמות ומושגים - סדר קדשים,

ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.

|| ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~375~

המערכת